

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-

Nr.

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 104 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto“ projektą (toliau – Projektas) dėl Lietuvos Respublikos Seimo narių Audriaus Radvilavičiaus, Tado Sadauskio ir Modestos Petrauskaitės parengto Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 104 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1448¹.

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Projektas parengtas Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalies nustatyta tvarka, vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2026 m. birželio 18 d. rezoliuciją Nr. S-1960 – pateikti Vyriausybės nutarimo projektą dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 104 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1448 (toliau – Įstatymo projektas).

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projektu siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 104 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-1448 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtintu teisėkūros sistemiškumo principu, siūloma Įstatymo projektą patikslinti – jame dėstomame Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – Įstatymas) 104 straipsnio 1 dalies 3 punkto a papunktyje atsisakyti nuostatos „kai žemės paviršiaus lygio keitimo sprendiniai yra statinio projekto dalis“, nes ji nederėtų su galiojančiu statybos teisiniu reguliavimu.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

1. Projektu siūloma pritarti Įstatymo projekte Įstatymo 104 straipsnio 1 dalies 3 punkto b papunktyje siūlomam nustatyti teisiniam reguliavimui dėl šių priežasčių:

1.1. 2025 m. birželio 1 d. įsigaliojus Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 104 straipsnio 1 dalies 3 punkto pakeitimui, draudžiama keisti žemės paviršiaus lygį didelės tikimybės potvynių grėsmės teritorijose, todėl šiose teritorijose kietųjų naudingųjų iškasenų gavybos veikla tapo negalima, nes neįmanoma atvirais kasiniais (karjerais) eksploatuoti naudingųjų iškasenų nekeičiant žemės paviršiaus lygio. Pažymėtina, kad šio pakeitimo tikslas nebuvo orientuotas į minėtos veiklos apribojimą, draudimu siekta riboti rizikingą urbanizaciją (statybas) didelės tikimybės potvynių grėsmės teritorijose, tačiau neįvertinta, kad šis draudimas tiesiogiai, be jokių išimčių, palies naudingųjų iškasenų gavybos sektorių.

1.2. Naudingųjų iškasenų gavybai Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatyta tvarka dažniausiai atliekamos atrankos dėl poveikio aplinkai

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/cd4ab22143a711f18091f24c9e0d719a?jfwid=-mii0tn2q5>

vertinimo arba poveikio aplinkai vertinimo procedūros, kurių metu atsižvelgiama ir į planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje ir artimoje aplinkoje galimą potvynių riziką bei galimas grėsmes gyventojams, visuomenės sveikatai, aplinkai, kultūros paveldui ir pan., aprašoma ir pagrįndžiama reikšmingo neigiamo poveikio galimybė (atliekant atranką) ar įvertinamas numatomos poveikio aplinkai nepalankiausiomis sąlygomis, t. y. galimų potvynių metu, reikšmingumas (atliekant poveikio aplinkai vertinimą). Nustatomos poveikio išvengimo ar mažinimo priemonės. Tačiau Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad kai planuojama ūkinė veikla uždrausta įstatymais, tokios planuojamos ūkinės veiklos atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimas negali būti atliekami, todėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo atsakingoji institucija, nustačiusi, kad planuojama ūkinė veikla uždrausta įstatymais, privalo priimti sprendimą nepradėti poveikio aplinkai vertinimo proceso.

1.3. Įstatymo projektu siekiama sudaryti teises prielaidas (išimtį), kad iš esmės naudingųjų iškasenų gavybos veikla didelės tikimybės potvynių grėsmės teritorijose būtų galima, jeigu nedidintų potvynio grėsmės gretimoms teritorijoms. Pažymėtina, kad galima reikšmingo neigiamo poveikio rizika būtų įvertinta atliekant atranką ar poveikio aplinkai vertinimą, o tais atvejais, kai planuojamai ūkinei veiklai netaikomos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatos, poveikis aplinkai ir visuomenės sveikatai būtų analizuojamas ir įvertinamas teritorijų planavimo proceso metu, t. y. rengiant žemės gelmių naudojimo planus.

2. Projektu siūloma patikslinti Įstatymo projekte dėstomame Įstatymo 104 straipsnio 1 dalies 3 punkto a papunktyje siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą, atsisakant nuostatos „kai žemės paviršiaus lygio keitimo sprendiniai yra statinio projekto dalis“, nes ši nuostata nederėtų su galiojančiu statybos teisiniu reguliavimu.

Detalesni argumentai dėl Įstatymo projekto tobulinimo pateikiami Projekte.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Rodiklių stebėseną nevykdoma.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos² nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: (*nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos*).

☒ Projektas neprieštarauja Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliamos (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinamos (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). (*Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.*) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė³. Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...(*išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti*) (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas⁴ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

² Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

³ Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

⁴ Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas⁵ (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.
- ☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas⁶ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (*pateikiamos nutarimo projekto poveikio vertinimo rezultatų išvados – apibendrinta informacija, kurioje nurodomas numatomo teisinio reguliavimo tikslas, galimas teigiamas ir (ar) neigiamas Projekto poveikis kiekvienu vertinimo aspektu, kur įmanoma, pagrįstas atliktais skaičiavimais; jeigu atliekamas Projekto poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimas⁷, kokybiškai ir (ar) kiekybiškai įvertinamas ir aprašomas galimas poveikis aplinkai ir klimato kaitai⁸; dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo konsultuoja Aplinkos apsaugos agentūra⁹*).

☒ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*Lietuvos Respublikos Seimui teiktinų įstatymų ar kitų Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 135 straipsnyje nustatytais reikalavimais*).

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.
- ☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).
- ☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projekte naujų sąvokų nėra.

☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

12. Kita reikalinga informacija

Projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

13. Konsultavimasis su visuomene¹⁰ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... d. iki 202.. m. ... d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais*

⁵ Paslaugų įstatymas ir Informacijos ir pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl Informacijos ir pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁶ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

⁷ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 17¹ ir 35 punktai.

⁸ Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (*ex ante*) vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (*ex ante*) vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁹ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/>

¹⁰ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projekte) (arba Projektas viešosioms konsultacijoms paskelbtas (arba bus skelbiamas) interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus gali teikti (arba galės teikti) visi suinteresuoti asmenys (nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys ir konsultavimosi trukmė).

☒ Projektas neskelbtas viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas per Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (toliau – TAIS) (TAIS Nr. 26-9638) teiktas derinti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (toliau – EIM), Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai (toliau – FINMIN), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai (toliau – SAM), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (toliau – TM), Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai (toliau – ŽŪM), Aplinkos apsaugos agentūrai, Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT), Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos karjerų asociacijai (toliau – LKA), Lietuvos gamtos išteklių asociacijai, Lietuvos architektų rūmams, Lietuvos projektavimo įmonių asociacijai, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijai, Lietuvos statybininkų asociacijai, Lietuvos statybos inžinierių sąjungai, Projektų ekspertizės ir gaisro saugos įmonių asociacijai, Smulkiųjų projektavimo įmonių asociacijai, Lietuvos žemėtvarkos ir hidrotechnikos inžinierių sąjungai.

Išvados gautos iš TM, EIM, ŽŪM, LKA, LGT, SAM, EM, FINMIN. Į TM pastabas atsižvelgta – Projektas patikslintas. EIM, ŽŪM, LKA, LGT, SAM, EM, FINMIN Projektą derino be pastabų. Kitos institucijos per nustatytą terminą išvadų nepateikė.

Gauta Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvada Nr. NV-2018, pagal kurią Projektas patikslintas ir darbo tvarka suderintas su išvados rengėju. Taip pat išvadoje pateiktos dvi techninio pobūdžio pastabos, į kurias atsižvelgta.

15. Projekto rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (grupės vadovas – Vitalijus Auglys, mob. +370 686 46 087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) patarėjas Vaidas Jusis (mob. +370 698 15 052, el. p. vaidas.jusis@am.lt) ir patarėja Tatjana Zabulienė (mob. +370 695 34 215, el. p. tatjana.zabulienė@am.lt).

PRIDEDAMA. Projektas, 1 lapas.

Aplinkos ministrė

Ieva Andriulaitytė

V. Jusis, tel. +370 698 15 052, el. p. vaidas.jusis@am.lt

T. Zabulienė tel. +370 695 34 215, el. p. tatjana.zabulienė@am.lt